8. 6. 2004

ID: 26618

Hmotná odpovědnost

Pro platnost dohody o hmotné odpovědnosti se vyžaduje, aby mezi jejími účastníky byl pracovněprávní vztah. Pracovní poměr se zakládá (nejde-li o pracovní poměr založený podle zvláštních předpisů volbou nebo jmenováním) smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem v písemné podobě. Nedostatek písemné formy však bez dalšího nevylučuje uzavření smlouvy ústně, popř. pouze konkludentně.

Pro platnost dohody o hmotné odpovědnosti se vyžaduje, aby mezi jejími účastníky byl pracovněprávní vztah. Pracovní poměr se zakládá (nejde-li o pracovní poměr založený podle zvláštních předpisů volbou nebo jmenováním) smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem v písemné podobě. Nedostatek písemné formy však bez dalšího nevylučuje uzavření smlouvy ústně, popř. pouze konkludentně.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2287/2002, ze dne 7.5.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně L. S., zastoupené advokátem proti žalované L. H., zastoupené advokátem, o 70.468,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Jindřichově Hradci pod sp. zn. 4 C 827/98, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. července 2002 č.j. 22 Co 1574/2002-226, tak, ře rozsudek krajského soudu a rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 26. března 2002 č.j. 4 C 827/98-200 se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Jindřichově Hradci k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala (žalobou změněnou se souhlasem soudu prvního stupně), aby jí žalovaná zaplatila 70.468,- Kč s 21% úrokem z prodlení od 21. 10. 1998 do zaplacení. Žalobu odůvodňovala zejména tím, že žalovaná byla u ní zaměstnána v době od 1. 3. 1997 do 6. 1. 1998 jako prodavačka. Dne 1.3.1997 proběhla za účasti žalované předávací inventura prodejny, téhož dne byla mezi účastníky uzavřena dohoda o hmotné odpovědnosti a od 2. 3. 1997 již žalovaná na provozovně zcela samostatně pracovala. Dne 5. 1. 1998 byl na základě inventury zásob zjištěn na provozovně schodek a žalovaná, přestože inventurní zápis odsouhlasila a ke zjištěnému schodku nevznesla žádné námitky, odmítá schodek zaplatit.

Okresní soud v Jindřichově Hradci rozsudkem ze dne 26. 9. 2000 č.j. 4 C 827/98-99 žalované uložil, aby zaplatila žalobkyni 35.234,- Kč s 20% úrokem „jdoucím od 21. 10. 1998 do zaplacení“ a na nákladech řízení 10.000,- Kč, žalobu o 35.234,- Kč a o 1% úroku z částky 70.468,- Kč od 21. 10. 1998 do zaplacení zamítl, a oběma účastníkům uložil, aby každý zaplatil ČR na účet Okresního soudu v Jindřichově Hradci částku 451,80 Kč. Ve věci samé dospěl k závěru, že na prodejně žalobkyně v O. vznikl za období od 1. 3. 1997 do 5. 1. 1998 schodek ve výši 70.467,85 Kč, že mezi účastníky byla „řádně uzavřena pracovní smlouva s dnem nástupu do práce dne 2. 3. 1997“ a že „rovněž byla mezi účastníky uzavřena dohoda o hmotné odpovědnosti dne 1. 3. 1997“. Protože pro platnost dohody o

hmotné odpovědnosti se vyžaduje, aby mezi účastníky byl pracovněprávní vztah, podle názoru soudu prvního stupně „nabyla dohoda o hmotné odpovědnosti účinnosti teprve dnem skutečného vzniku pracovního poměru“, tedy od 2. 3. 1997, kdy žalovaná „skutečně do zaměstnání nastoupila“. V průběhu řízení se žalované nepodařilo zprostit se odpovědnosti za vzniklý schodek ani zčásti, soud prvního stupně však za použití ustanovení § 183 zák. práce snížil povinnost k náhradě škody o jednu polovinu. Důvody zvláštního zřetele hodné spatřoval v tom, že, ač nebylo prokázáno, že by žalobkyně „do prodejny vcházela a zde se pohybovala“ bez přítomnosti žalované, „je to vysoce pravděpodobné“, že „inventuru prováděli lidé v tomto oboru převážně nezkušení“ a že „v neposlední řadě důvodem pro snížení náhrady škody jsou i osobní a majetkové poměry žalované“.

K odvolání obou účastnic Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 23. 1. 2001 č.j. 22 Co 69/2001-128 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vyslovil nesouhlas s právním závěrem, že dohoda o hmotné odpovědnosti mohla nabýt účinnosti dnem skutečného vzniku pracovního poměru, neboť podle ustálené judikatury „je vyloučeno, aby dohoda o hmotné odpovědnosti byla uzavřena dříve, než došlo ke vzniku pracovního poměru“. Skutkové zjištění soudu prvního stupně však „neumožňuje odvolacímu soudu zaujmout stanovisko, zda mohlo dojít k uzavření pracovního poměru dříve než 2. 3. 1997“. I když žalobkyně tvrdila, že pracovní poměr mezi účastníky vznikl již 1. 3. 1997, soud prvního stupně se touto skutečností nezabýval a nezjišťoval, zda „bylo projevem vůle účastníků již tento den pracovní poměr uzavřít“. Odvolací soud proto uložil soudu prvního stupně „skutkově zjistit, zda pracovněprávní vztah existoval již od 1. 3. 1997, jak tvrdí žalobkyně, či od 2. 3. 1997“.

Okresní soud v Jindřichově Hradci poté rozsudkem ze dne 11. 4. 2001 č.j. 4 C 827/98-143 žalované uložil, aby žalobkyni zaplatila částku 52.851,- Kč s 20% úrokem od 21. 10. 1998 do zaplacení a 60.372,50 Kč na nákladech řízení, ohledně částky 17.617,- Kč s 21% úrokem od 21. 10. 1998 a ohledně zaplacení 1% úroku z částky 52.851,- Kč od 21. 10. 1998 žalobu zamítl a žalované uložil zaplatit ČR na účet Okresního soudu v Jindřichově Hradci částku 903,60 Kč. Ze „shodných tvrzení obou účastnic má soud za prokázáno, že dne 1. 3. 1997 v dopoledních hodinách se obě dostavily do prodejny v O. a byla provedena inventura, která trvala do pozdějších odpoledních hodin a po jejím skončení převzala žalovaná zásoby zboží a další hodnoty na prodejně se nacházející, inventuru podepsala a následně byla uzavřena dohoda o hmotné odpovědnosti“. Tato činnost je podle názoru soudu prvního stupně součástí pracovní náplně prodavačky s hmotnou odpovědností, a proto „nelze dospět k jinému závěru než o tom, že pracovní poměr mezi stranami vznikl dne 1. 3. 1997“. Žalovaná tedy odpovídá za vzniklý schodek a své odpovědností se jí nepodařilo v průběhu řízení ani zčásti zprostit. Snížení povinnosti k náhradě škody o 20% podle ustanovení § 183 zák. práce soud prvního stupně odůvodnil tím, že osobní a majetkové poměry žalované jí „neumožňují zaplatit náhradu škody v plné výši“.

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 27. 9. 2001 č.j. 22 Co 1189/2001-169 tento rozsudek soudu prvního stupně zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Vytkl soudu prvního stupně, že svůj závěr, že k uzavření pracovního poměru došlo konkludentním jednáním účastníků dne 1. 3. 1997, „opírá o zjištění, že se účastnice po vzájemné dohodě dostavily dne 1. března do prodejny za účelem provedení inventury“, a nehodnotil již další provedené důkazy, ačkoliv „v pracovní smlouvě i v zápočtovém listě je uveden jako počátek pracovního poměru den 2. března 1997“. Rozsudek proto „nesplňuje náležitosti ustanovení § 157 odst. 2 o.s.ř. a je z hlediska skutkových zjištění ohledně vzniku pracovního poměru nepřezkoumatelný“.

Okresní soud v Jindřichově Hradci nato rozsudkem ze dne 26. 3. 2002 č.j. 4 C 827/98-200 žalobu o zaplacení 70.468,- Kč s 20% úrokem od 21. 10. 1998 do zaplacení zamítl, a žalobkyni uložil, aby zaplatila žalované na nákladech řízení 74.408,- Kč, a aby zaplatila ČR na účet Okresního soudu v Jindřichově Hradci 1.637,40 Kč. Dovodil, že „vůle stran byla uzavřít pracovní poměr až od 2. 3. 1997“, což podle jeho názoru plyne ze skutečnosti, „že krátce po inventuře, která se uskutečnila 1. 3. 1997, účastnice uzavírají písemnou pracovní smlouvu (za 14 dní dne 15. 3. 1997) a zde zcela jednoznačně a nepochybně projevily vůli ohledně vzniku pracovního poměru dne 2. 3. 1997, při vědomí si toho, že dne 1. 3. 1997 probíhala inventura, u které byly obě přítomny. Tentýž den stejnou vůli projevují i v přihlášce zaměstnance k pojištění“ a následně i v dalších písemnostech v průběhu pracovního poměru vyhotovených. Dohoda o hmotné odpovědnosti je proto neplatná a žalovaná neodpovídá za vzniklou škodu ani podle ustanovení § 172 zák.práce, neboť žalobkyně neunesla důkazní břemeno ohledně vzniku škody zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 4. 7. 2002 č.j. 22 Co 1574/2002-226 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a žalobkyni uložil, aby žalované zaplatila na náhradě nákladů odvolacího řízení 16.035,- Kč na účet advokáta. Odvolací soud se ztotožnil s hodnocením důkazů soudem prvního stupně, který při svém závěru, že pracovní poměr mezi účastníky vznikl až 2. 3. 1997, zejména vycházel z písemné pracovní smlouvy ze dne 15. 3. 1997, z přihlášky zaměstnance k pojištění z téhož dne, popř. z výpovědi pracovnice Okresní správy sociálního zabezpečení v J. H. M. B. (vypověděla, že žalobkyně v přihlášce zaměstnance sama uvedla datum vzniku pracovního poměru 2. 3. 1997). Dospěl k závěru, že „nelze dovodit, že by došlo k překročení rámce hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 132 o.s.ř.“ a že „odvolací soud nemá možnost (a ani důvod) skutková zjištění soudu prvního stupně zpochybnit“.

Žalobkyně podává proti rozsudku odvolacího soudu dovolání, v němž mu „vytýká zejména nesprávná skutková zjištění, nesprávné hodnocení provedených důkazů a nesprávné právní posouzení celé záležitosti“. Dospěl-li odvolací soud k závěru, že „dne 1. 3. 1997, přestože byla prováděna inventura, která trvala delší dobu, při níž si žalovaná aktivně přebírala zboží a zásoby a přestože za tento den obdržela i mzdu, se mezi účastnicemi v podstatě vůbec nic neudálo“, naskýtá se podle názoru dovolatelky „řada dalších otázek“. Jedná se zejména o to, „proč žalovaná pracovala, proč přepočítávala, kontrolovala, přebírala si a odsouhlasovala zboží, proč si převzala a uzamkla veškeré zásoby, proč podepisovala dohodu o hmotné odpovědnosti ten den, proč převzala mzdu i za tento den a proč strpěla, aby i v tento den byla účastna zejména zdravotního pojištění a aby i tento den byla účastna vztahu vznikajících z daně ze závislé činnosti“. Vycházejíc z uvedeného žalobkyně dovozuje, že dnem 1. 3. 1997, kdy se žalovaná aktivně zúčastnila inventury a se souhlasem žalobkyně začala pro ni pracovat, „vznikl fakticky pracovní poměr“, který trval až do 15. 3. 1997, kdy byla písemně uzavřena pracovní smlouva; nerozhodné je přitom, zda v ní je uvedeno zřejmě nesprávné datum 2. 3. 1997. Protože pro platnost dohody o hmotné odpovědnosti je vyžadováno, aby mezi jejími účastníky existoval pracovněprávní vztah, a faktický pracovní poměr je pracovněprávním vztahem, je podle názoru žalobkyně dohoda o hmotné odpovědnosti uzavřená dne 1. 3. 1997 platná. Za zásadní otázku proto považovala, zda dohoda o hmotné odpovědnosti může být platně uzavřena, existuje-li mezi jejími účastníky faktický pracovní poměr. Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je dovolání podle

ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. přípustné, přezkoumal věc bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba posuzovat i v současné době - vzhledem k tomu, že ke vzniku schodku na hodnotách svěřených k vyúčtování mělo dojít v lednu 1998 - podle ustanovení zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. 88/1968 Sb., č. 153/1969 Sb., č. 100/1970 Sb., č. 20/1975 Sb., č. 72/1982 Sb., č. 111/1984 Sb., č. 22/1985 Sb., č. 52/1987 Sb., č. 98/1987 Sb., č. 188/1988 Sb., č. 3/1991 Sb., č. 297/1991 Sb., č. 231/1992 Sb., č. 264/1992 Sb., č. 590/1992 Sb., č. 37/1993 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 287/1995 Sb. a č. 138/1996 Sb., tedy podle ustanovení zákoníku práce ve znění účinném do 30.9.1999 (dále jen „zák. práce“).

Podle ustanovení § 176 odst. 1 věty první zák. práce převzal-li na základě dohody o hmotné odpovědnosti zaměstnanec odpovědnost za svěřené hotovosti, ceniny, zboží, zásoby materiálu nebo jiné hodnoty, které je povinen vyúčtovat, odpovídá za vzniklý schodek. Podle ustanovení § 176 odst. 3 zák. práce se zaměstnanec zprostí odpovědnosti zcela, popřípadě zčásti, jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.

Odpovědnost zaměstnance podle ustanovení § 176 odst. 1 zák. práce za schodek na svěřených hodnotách, které je povinen vyúčtovat, patří ke zvláštnímu druhu pracovněprávní odpovědnosti za škodu. Odpovědnost za tuto škodu vzniká, prokáže-li zaměstnavatel, že uzavřel se zaměstnancem platnou dohodu o hmotné odpovědnosti, a že na hotovosti, ceninách, zboží, zásobách materiálu nebo jiných hodnotách (dále jen „hodnotách“), které zaměstnanci svěřil k vyúčtování, vznikl schodek. U tohoto druhu odpovědnosti zaměstnavatel není povinen zavinění zaměstnance prokazovat prokazovat (srov. § 172 odst. 3 zák. práce). Zavinění zaměstnance na vzniku škody se předpokládá, takže zaměstnanec se odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách zprostí zcela, popř. částečně, jen jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění (§ 176 odst. 3 zák. práce).

Odvolacímu soudu nutno přisvědčit, že soudní praxe již v dřívější době neměla pochybnosti, že se pro platnost dohody o hmotné odpovědnosti vyžaduje, aby mezi jejími účastníky byl pracovněprávní vztah. Uvedená podmínka plyne totiž přímo z ustanovení § 176 odst. 1 zák. práce umožňujícího uzavřít dohodu o hmotné odpovědnosti toliko „se zaměstnanci“ (srov. závěry býv. Nejvyššího soudu SSR ze dne 6.11.1978 Cpj 50/75, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek roč.1976, pod č. 12, str. 126). Uvedený závěr, na jehož základě odvolací soud v předchozím kasačním usnesení usměrnil postup soudu prvního stupně v tom směru, že „je vyloučeno, aby dohoda o hmotné odpovědnosti byla uzavřena dříve, než došlo ke vzniku pracovního poměru“, sdílí i dovolatelka; s jejím názorem, že do uzavření písemné pracovní smlouvy je nutno považovat vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem za tzv. faktický pracovní poměr, však souhlasit nelze.

Zaměstnanec se v pracovním poměru podílí svou prací za mzdu podle pokynů zaměstnavatele na plnění jeho úkolů. Pracovní poměr se zakládá (nejde-li o pracovní poměr založený podle zvláštních předpisů volbou nebo jmenováním) smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (srov. § 27 odst. 1,2 zák. práce). Zaměstnavatel je povinen uzavřít pracovní smlouvu písemně (§ 32 odst. 1 věta první zák. práce). Nedodržení písemné formy pracovní smlouvy však ještě neznamená, že - jak dovolatelka dovozuje - do doby uzavření písemné pracovní smlouvy existuje mezi účastníky tzv. faktický pracovní poměr. O tzv. faktický pracovní poměr se může jednat pouze za situace z níž vychází i dovolatelkou zmiňovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001 sp. zn. 21 Cdo

2014/2000, že fyzická osoba sice začala pro zaměstnavatele s jeho souhlasem pracovat, avšak v důsledku toho, že pracovní smlouva nebyla sjednána platně, nebyl zde právní úkon ve smyslu ustanovení § 27 zák. práce způsobilý založit pracovní poměr. Pouze v případě, jestliže pracovní smlouva není sjednána platně (kupř. proto, že v rozporu se zákonem byl se ženou sjednán druh práce ženám zakázaný - srov. § 150 zák. práce), nemůže vzniknout pracovní poměr jako vzájemně provázaný komplex práv a povinností, nýbrž jen dílčí (právem neaprobovaný) faktický vztah, jehož vypořádání se řídí pracovněprávními předpisy.

Rozpor se zákonem nepochybně představuje i situace, byla-li pracovní smlouva uzavřena jinou než písemnou formou. Protože však podle ustanovení § 242 odst. 2 zák. práce právní úkon, který nebyl učiněn formou předepsanou tímto zákoníkem, je neplatný, jen stanoví-li to výslovně tento zákoník, popřípadě zvláštní zákon, a protože ustanovení § 32 odst. 1 zák. práce ani jiný zákon sankci neplatnosti pro případ nedodržení písemné formy pracovní smlouvy nestanoví, lze odvolacímu soudu přisvědčit i v tom, že je mimo jakoukoliv pochybnost, že pracovní smlouva je platná i tehdy, byla-li uzavřena jen ústně, popřípadě pouze konkludentně.

Pro posouzení důvodnosti nároku žalobkyně na náhradu schodku na svěřených hodnotách je proto rozhodující vyřešení předběžné otázky, zda již v době uzavření dohody o hmotné odpovědnosti existoval mezi účastníky platně sjednaný pracovněprávní vztah (srov. § 1 odst. 1,2 zák. práce). K tomu, aby bylo možné v konkrétním případě posoudit, zda (kdy) došlo k uzavření pracovní smlouvy, nejsou rozhodující subjektivní představy účastníků o tom, kdy podle jejich názoru pracovní poměr vznikl; významné je - bez ohledu na to, jak účastníci následně hodnotí své právní postavení - objektivní zjištění, zda a kdy nastaly takové skutečnosti, s nimiž právní norma vznik tohoto dvoustranného právního úkonu spojuje. Protože v pracovní smlouvě je zaměstnavatel povinen se zaměstnancem dohodnout druh práce, na který je zaměstnanec přijímán, místo výkonu práce (obec a organizační jednotku nebo jinak určené místo) a den nástupu do práce (§ 29 odst. 1 zák. práce), je pracovní smlouva uzavřena, jakmile se účastníci shodli na obsahu těchto podstatných (esenciálních) náležitostí. K tomu může dojít – jak uvedeno výše – jak písemně, tak ústně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co chtěli účastníci projevit (§ 240 odst. 2 zák. práce).

I když žalobkyně uvedla, že odvolacímu soudu mimo jiné vytýká „nesprávné právní posouzení celé záležitosti“, z vylíčení důvodů dovolání vyplývá, že nenapadá právní posouzení věci odvolacím soudem (právní závěr založený na zjištění, že dohoda o hmotné odpovědnosti byla uzavřena dříve, než vznikl pracovněprávní vztah), ale že podrobuje kritice skutková zjištění odvolacího soudu. Podstatou jejích námitek je, že nesouhlasí s tím, jak odvolací soud hodnotil provedené důkazy a k jakým skutkovým závěrům z provedených důkazů dospěl. Žalobkyně současně vychází z odlišných skutkových závěrů než odvolací soud (činí z provedených důkazů vlastní skutkové závěry) a na nich pak buduje i své vlastní, od odvolacího soudu odlišné, právní posouzení věci. Tím, že žalobkyně na odlišných skutkových závěrech buduje odlišný právní názor na věc, nezpochybňuje právní posouzení věci odvolacím soudem, ale skutková zjištění, která byla pro právní posouzení věci soudem rozhodující; uplatňuje tedy dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. Protože dovolací důvod se neposuzuje jen podle toho, jak jej účastník označuje, ale především podle svého obsahu (srov. ustanovení § 41 odst. 2, § 243c odst. 1 o.s.ř.), dovolací soud přezkoumal rozsudek odvolacího soudu s ohledem na obsah dovolání z hlediska dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. je-li dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) a b) o.s.ř.,

lze dovolání podat také z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplynuly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplynuly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením § 133 až § 135 o.s.ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - jen ze způsobu, jak k němu soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry (např. namítat, že soud měl uvěřit jinému svědkovi, že některý důkaz není ve skutečnosti pro skutkové zjištění důležitý apod.). Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než z výše uvedených důvodů nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Z odůvodnění napadeného rozsudku odvolacího soudu a z obsahu spisu vyplývá, že při zjišťování, kdy se účastníci shodli způsobem nevzbuzujícím pochybnost na stanovených podstatných náležitostech pracovní smlouvy, odvolací soud vzal v úvahu subjektivní názor žalované, která „popírá, že by pracovní poměr vznikl již 1.3.1997“, a vycházeje „z písemné pracovní smlouvy ze dne 15.3.1997, z přihlášky zaměstnance k pojištění z téhož dne (v obou listinách je uveden vznik pracovního poměru 2.3.1997) a z výpovědi pracovnice Okresní správy sociálního zabezpečení M. B. (vypověděla, že žalobkyně sama uvedla datum vzniku pracovního poměru 2.3.1997)“, přisvědčil závěru soudu prvního stupně, že „vůle účastnic uzavřít pracovní poměr se váže až ke dni 2.3.1997“. Takovéto hodnocení důkazů však nelze považovat za odpovídající zákonu. Odvolací soud nevzal náležitě v úvahu, že důkazy, na nichž vybudoval svůj závěr, zachycují pouze subjektivní úsudek účastníků z doby pořízení uvedených písemností o právních následcích událostí, které proběhly ve dnech 1. a 2. 3. 1997. Tento - důsledně vzato - v té době zastávaný právní názor účastníků na počátek jejich pracovněprávního vztahu není způsobilý být skutkovým podkladem pro závěr, kdy objektivně došlo k dohodě účastníků o všech podstatných náležitostech pracovní smlouvy a byl tak dovršen proces vzniku pracovního poměru. Odvolací soud měl proto do hodnocení důkazů zahrnout i důkazy provedené u soudu prvního stupně, které závěru obsaženému ve výše uvedených důkazech odporují, a s těmito se vypořádat. Jedná se zejména o skutečnost, že žalobkyně, která měla podle dohody účastníků nastoupit do pracovního poměru jako prodavačka s hmotnou odpovědností a která měla pracovat na prodejně v O. jako jediná prodavačka, se dne 1.3.1997 dopoledne dostavila do prodejny, že se zde zúčastnila předávací inventury, která probíhala „do pozdějších odpoledních hodin“, že potom na základě této inventury převzala hodnoty svěřené k vyúčtování a uzavřela dohodu o hmotné odpovědnosti a že posléze na závěr převzala od předmětné prodejny klíče.

Jelikož odvolací soud pominul rozhodné skutečnosti, které vyplývají ze shodných skutkových tvrzení účastníků, neodpovídá výsledek jeho hodnocení důkazů postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132

o.s.ř., a rozhodnutí soudu založené na skutkovém zjištění, že k uzavření pracovního poměru došlo až 2.3.1997, proto nemá oporu v provedeném dokazování.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není správný; Nejvyšší soud České republiky jej proto zrušil (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem). Protože tyto důvody platí i pro rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud České republiky i toto rozhodnutí a věc vrátil Okresnímu soudu v Jindřichově Hradci k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Doručování
- Pracovní smlouva
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- Konzumace alkoholu na pracovišti (exkluzivně pro předplatitele)
- Překvapivé skutkové posouzení
- Pracovněprávní vztahy (exkluzivně pro předplatitele)
- Náhrada za ztrátu na výdělku (exkluzivně pro předplatitele)
- Pracovní poměr (exkluzivně pro předplatitele)
- Mzda (exkluzivně pro předplatitele)
- Plat
- Služební poměr